

Nämnd för folkhälsa och primärvård
i södra Lappland
Verksamhetsplan 2017

1 INLEDNING

1.1 Nämndens uppdrag enligt reglemente

Nämndernas huvuduppgift är att som företrädare för befolkningen bedöma hälsoläget bland befolkningen i området södra Lappland och till följd av detta skatta behovet av primärvård och folkhälsoinsatser i området samt bedöma behovet av åtgärder för att förbättra folkhälsan. Nämnden ska bedöma hur behovet av åtgärder tillgodoses i relation till prioriteringsprinciperna. Med bedömningarna som utgångspunkt ska nämnderna lämna underlag till landstingsstyrelsens beslut om fördelning av budgetmedel.

Nämnden genomför sitt uppdrag genom att:

- Föra dialog med befolkningen
- Vidarebefordra och presentera befolkningens synpunkter
- Bevaka att vård ges enligt prioriteringsprinciperna
- Presentera behov av förbättringar/förändringar
- Skildra utvecklingen i befolkningens hälsoläge och ge förslag på åtgärder för att förbättra folkhälsan
- Samverka med olika intressenter

2. VISION OCH INRIKTNINGSMÅL

2.1 Vision

År 2020 har Västerbotten världens bästa hälsa och världens friskaste befolkning

2.2 Landstingsfullmäktiges inriktningsmål 2017

- Bättre och jämlik hälsa
- God och jämlik vård
- Attraktiv och innovativ samarbetspartner
- Attraktiv arbetsgivare

Nämndens uppdrag omfattas av de tre första inriktningsmålen.

2.3 Nämndens strategier fastställda Landstingsplanen för genomförande av målen 2017

- Arbeta för en jämlik hälsa för befolkningen med utgångspunkt i ett normkritiskt förhållningssätt samt ett genusperspektiv.
- Aktiv medborgardialog kring behov och förväntningar av hälso-och sjukvården.
- Arbeta för en jämlik vård för befolkningen med utgångspunkt i ett normkritiskt förhållningssätt samt ett genusperspektiv.
- Utveckla och aktivt arbeta med folkhälsoarbete genom samverkan med andra

3. PRIORITERADE OMRÅDEN OCH RIKTADE UPPDRAG FRÅN FULLMÄKTIGE 2017

3.1 Inriktningsmål: Bättre och jämlik hälsa

Preventivt folkhälsoarbete ska bedrivas i samtliga vårdverksamheter. Målet är att inom en generation klara hälsoproblem kopplade till livsstilsfaktorer. Landstinget är inte ensam aktör i dessa frågor. Det är ett arbete som måste ske i samhället i stort. Bland annat har ett initiativ tagits på nationell nivå där regeringen inrättat en kommission för jämlik hälsa. Kommissionen kommer att lämna en rapport med förslag som kan bidra till att minska hälsoklyftorna i samhället.

3.1.1 Samverka kring flyktingars och nyanländas hälsa (RU)

Migrantgrupper har sämre hälsa än inrikes födda. Den psykiska hälsan har till exempel påvisats vara sämre hos flyktinggrupper än inrikes födda. Cirka 30 procent av de flyktingar som kommer till Sverige uppskattas vara svårt traumatiserade, och riskerar att utveckla posttraumatiskt stressyndrom. Cirka 30 procent av nyanlända från krigsdrabbade länder uppskattas ha lätta eller medelsvåra psykiska besvär såsom exempelvis oro och ångest.

Landstinget är tillsammans med kommunerna betydelsefulla offentliga företrädare för det samhälle där flyktingar och invandrare ska etablera sig. En naturlig arena för samverkan med hälsofokus på politisk nivå är de lokala Folkhälsoråden. Det lokala folkhälsoarbetet bör fokusera på insatser som ökar integrationen och minskar ojämlikhet i hälsa. Nämnden har en representant i varje hälsoråd i sitt geografiska område. Nämnden samverkar även med andra aktörer i området.

3.1.2 Utveckla äldreomsorg i primärvården (RU)

Att ha hälsa påverkar både livskvalitet och livslängd. I ett system som har fokus på hälsa och helhet istället för fokus på sjukdom och diagnos kan hälsoomsorg bli ingång för individen för att främja hälsa, förebygga ohälsa och tidigt upptäcka sjukdom. För äldre över 65 år finns mycket att vinna på förebyggande och hälsofrämjande insatser. Förutom ökad livskvalitet och längre liv, kan sjukdomar som kommer med åren skjutas upp. Värdet av äldres hälsa mäts idag främst i förhållande till andra kostnader, det vill säga insatsen i förhållande till vårdkostnaden vid sjukdom eller kostnaden för att ge omsorg. Om ett hälsofrämjande och förebyggande arbete inte är strukturerat eller följer någon plan, går det inte att mäta. Resultatet blir att vi inte vet hur de insatser som utförs påverkar hälsotillståndet.

I syfte att eftersträva en god och jämlik hälsoomsorg för alla åldrar ska ett arbete genomföras med att ta fram en modell för strukturerad hälsoomsorg för äldre över 65 år. Modellen ska vara så utformad att den är tillämpbar för varje hälsocentral/sjukstuga i länet.

Nämnden för folkhälsa och primärvård i södra Lappland ser behovet av att öka samarbetet kring fallskadeprevention med kommunerna i området.

3.1.3 Utveckla vården för våldsutsatta vad gäller psykiskt, fysiskt och sexuellt våld (RU)

Våld i nära relationer bidrar till stort mänskligt lidande och ohälsa. Kvinnor är oftare utsatta för sexuellt våld, systematiskt och allvarligt psykiskt våld samt våld i nära relationer. För kvinnor är våld i nära relationer en av de vanligaste skadeorsakerna och våldet upprepas ofta. Få av de våldsutsatta identifierar sig som misshandlade utan söker vård för de fysiska eller psykiska skador som våldet resulterat i. Det kan röra sig om såväl depressioner, utbrändhetssyndrom som fysiska skador.

Ett vårdprogram för våld i nära relationer samt generella rutiner för att uppmärksamma och hjälpa våldsutsatta är framtaget inom VLL. Under 2017 prioriteras att varje enhet anpassar och konkretiserar de generella rutinerna med utgångspunkt i den egna verksamheten. Under 2017 ska en enhetlig dokumentation användas vilket möjliggör uppföljning av arbetet med våldsutsatta. Nämnden kommer att följa arbetet med implementering av vårdprogrammet på sjukstugor och hälsocentraler i södra Lappland.

3.2 Inriktningsmål: Aktiv och innovativ samarbetspartner

Samverkan är en avgörande framgångsfaktor för att gemensamt klara av de utmaningar och den utveckling som medborgaranda i södra Lappland behöver. Västerbottens läns landsting är en samverkanspartner till kommunerna i området och är beroende av varandra för att kunna erbjuda medborgarna en god och jämlik vård och omsorg. En god samverkan är nyckeln till framgång inom en rad områden som rör medborgarnas livssituation och hälsa.

3.2.1 Verka för en regionbildning i norr (RU) Landstingen och regionerna i norr har påbörjat ett gemensamt förberedelsearbete inför ett tilltänkt bildande av större region i norra Sverige 2019. De tre landstingen och Region Jämtland-Härjedalen har börjat samverka och tillsatt en projektorganisation som ansvarar för förberedelseprocessen. Landstingsfullmäktige gav i landstingsplanen 2016-2019 med årlig plan för 2017, med anledning av denna bakgrund, samtliga nämnder och styrelser i uppdrag att "arbeta för en regionbildning i norr". Nämndens bidrag till detta är att sprida erfarenheterna från landstingets folkhälsoarbete och tydliggöra nämndens folkhälsouppdrag. Detta gör nämnden genom att delge berörd arbetsgrupp sina erfarenheter inom ramen för projektorganisationen. Ansvarig minister har dock i november 2016 meddelat att regeringen inte avser att lägga en proposition om regionkommun 2019.

Mål och uppföljningsindikatorer 2017

FULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL 2017				
Bättre och jämlik hälsa				
NÄMNDENS MÅL 2017	Mått	Ingångsvärde	Målvärde	Uppföljning
Stimulera det förebyggande arbetet kring Ungdomars psykiska hälsa i området södra Lappland.	Andel aktörer som arbetar förebyggande och som utvecklar det förebyggande arbetet riktat mot ungdomars psykiska hälsa	Ej känt	ökar	Årsredovisning, Underlag inför budget 2019
FULLMÄKTIGES INRIKTNINGSMÅL 2017				
God och jämlik vård				
NÄMNDENS MÅL 2017				
God strokehabilitering i södra Lapplands primärvård	Presentera alternativa modeller som kan erbjuda mer jämlik vård i södra Lappland.	Ej känt	Beskriva modell som kan tillämpas i södra Lappland.	Årsredovisning, underlag inför budget 2019
FULLMÄKTIGESINRIKTNINGSMÅL 2017				
Aktiv och attraktiv samarbetspartner				
NÄMNDENS MÅL 2017				
Förbättra samverkan mellan landsting och kommuner i södra Lappland.	Underteckna alternativt revidera lokala avtal mellan kommunerna i södra Lappland och VLL	3 lokala avtal varav ett reviderat.	öka	Årsredovisning, Underlag inför budget 2019
Utveckla dialogen med funktionshinderföreningarna i södra Lappland.	Riktade frågor kring vårdens bemötande av målgruppen.	Ej känt	öka	Årsredovisningen. Underlag inför budget 2019